

Groot Zeeuws-Vlaams DICTEE Terneuzen

Auteur: Marc De Smit

Waan-zin

2026. De beroemde oud-lexicograaf, die na het innemen van een portie tributyltin onder continue camerabewaking staat in een van toppaazen van de Lage Landen, kijkt als een gekke henkie verdoemd om zich heen. Hij bevindt zich in een gecapitonneerde cel waar aan de muur een paar calques hangen. Op een ervan staan op een plateau-gletsjer zes toggenburgers afgebeeld, door de anonieme kunstenaar knap weergegeven als politika zoa. Vanuit zijn raam kijkt hij uit over een tuin, waar door de conciërge vigna wordt geteeld, enkele chayotes, wat broccoli en zelfs een napi, de laatste welke afgelopen paasmaandag in zijn sajoer lodeh zat. Een buitenvolièretje met daarin enkele cirlgorzen completeren het rustgevende uitzicht.

De voormalige woordenboekenmaker draagt een pashmina (hij heeft wel iets met sjaltjes), een galabia met ruches en hij heeft flats aan. Al zijn kledingstukken en schoeisel zijn gede-etiketted. Waarom? Wel, omdat hij – laci! – op geen enkele manier nog met woorden geconfronteed mag worden: woorden hebben hem zinneloos gemaakt.

Volgens zijn behandelend arts (die van opleiding myoloog is en in zijn geboorteregio, Erets Jisraël, een beroemd wetenschapper was wiens magnum opus over het spierweefsel van canthariden al decennialang toonaangevend is) was de kuur met kleine hoeveelheden raneynickel die door zijn eten werden gemengd nochtans hoopgevend. Tot, enkele jaren geleden, irrevocabel de vierde spellinghervorming c.q. -aanpassing in zijn leven zich aandienende...

Hij had in de jaren vóór 1995 probleemloos de question brûlante van de tussen-n helpen oplossen, was in 2005, weliswaar met enige résistance, overgegaan op de schrijfwijze paddenstoel en had zich in de aanloop naar 2015 gebogen over woorden als 'hardlood' en 'schutsluis'. De tics douloureux die zich na afloop van deze opdracht bij hem manifesteerden, verontrustten hem in eerste instantie niet al te erg. Maar eind 2022, toen na de dodelijke ghazidsja, die Noord-Brabant bijna volledig in de as had gelegd, de hoedna werd ondertekend in het stadhuis van de overwonnen Bosschenaren, kreeg hij de opdracht die zijn leven zou maken tot wat het nu is: dat van een psychastheen wrak.

Internationaliseer de spelling, was zijn taak.

Antoine Beaune, de kwestieuze persoon, vatte zijn werk energiek aan. 'En van je hela, hola, houd er de moed maar in,' zong hij de eerste dagen zelfs, zijn minigilles-de-la-tourettesyndroom als een akkefietje dapper negerend. 'Oe's worden u's, j's Griekse y's, appeltje-eitje is dit,' knikte (of eigenlijk: schudde) hij tevreden. Tot hij aan woorden kwam die hun oorsprong hadden in het Akkadisch, het Nieuwgrieks en de kliktaal Xhosa. Tja, en toen ging het snel, dames en heren...

De hoogleraar in de woorden verviel in no time tot hoe we hem in de eerste alinea van deze sobstory hebben leren kennen – zijn cortex een puinhoop, van appestaat tot hypofyse. Een plant is hij nu nog slechts, laten we zeggen een lycopodium, wolfsklauw, om nog iets van zijn vroegere grandeur in zijn huidige toestand te laten doorklinken.

Kan het u ook gebeuren, geachte aanwezigen? Het kan. Zit daarom niet steeds met uw neus in de boeken! Sport wat: trek er bijvoorbeeld eens op uit met een sharpie of doe iets anders nautisch, tai-chi of kickboks desnoods een paar uur per week, zodat wij volgend jaar coram Deo een ex aequo in het danmalige dictee niet hoeven te doorbreken door u polyhydroxyaldehyde te laten opschrijven, maar door degenen die gelijk eindigen honderd meter te laten skiën op een buckelpiste.

Zullen we dat bij dezen dus maar afspreken?